

Parti det Raad at modstaa en saadan Fristelse. Det er nu ikke en ganske rigtig Udlægning af min Tale. Jeg har talt om en praktisk Situation under den vestindiske Krise, men jeg brugte ikke Ordet Fristelse. Jeg sagde tværtimod, at naar vi skulde se efter, hvordan Valgloven vilde virke under den givne praktiske Situation, var der stærk Grund til for Partierne ikke at gaa fuldstændig selvstændigt til Valg, saaledes som det sikkert var Hensigten med Valgloven, da den blev lavet. Jeg tror, at hvis en lignende Situation kommer igen, nytter det ikke at sige: Modstaa Fristelsen. Jeg havde ikke talt om en Fristelse, men om en praktisk foreliggende Nødvendighed. Det nytter heller ikke at tale om Hovedkvarterets Indfyldelse paa de menige Vælgere, der nok vil modsætte sig den, hvis de paa nogen Maade tør. Saadan er Forholdet ikke indenfor vort Parti. Der er det ikke en Fører, der efter Bemyndigelse af en lille Kreds af ledende Politikere siger, hvordan det skal være. Vi er et demokratisk organiseret Parti, hvor de menige Vælgere i alle vigtige Situationer er de afgørende. Det ærede Medlem saa det for nylig under Krisen, lige ved dens Afslutning. Det var sandelig ikke Hovedkvarteret, der dikterede Ordrene til Partiet, men det var de organiserede Medlemmer, der kom sammen gennem deres demokratisk valgte Repræsentanter og afgjorde Sagen. Hvis det ærede Medlem har lagt Mærke til Afstemningerne, vil han se, at i vor Hovedbestyrelse, den for øvrigt ogsaa er en demokratisk Institution, men en Centralinstitution, var den for øvrigt ringe Procent, der blev afgivet imod at sætte en Mand ind i Ministeriet, større end den Procent, der blev afgivet derimod — den var i øvrigt ganske minimal — paa det store Delegeretmøde, paa vor Kongres fra hele Landet, hvor det var vore Partifæller selv, der sagde, hvor Skabet skulde staa, og hvordan det skulde være. Hvad jeg har talt om Fristelse, var noget andet. Jeg sagde, at det vilde være ønskeligt at faa en Valglovsrevision, der ikke i Fremtiden under nogen som helst Situation gav den mindste Fristelse for Partierne til at alliere sig. Jeg tror, at det bliver uheldigt for Venstre selv, hvis det afviser en fredelig Forhandling om dette Forhold. Thi før eller senere vil Kravet dog rejse sig og blive virkeliggjort, nemlig det Krav, som kort og godt lyder saaledes: Hver Stemme her i Landet lige politisk Vægt, og hvert Parti repræsenteret efter sine Stemmer! Det er et uimodstaaeligt Krav, derom behøver det ærede Medlem fra Assens ikke at nære Tvivl. Vi

naaede et Skridt i den Retning ved den sidste Valglov, og derfor stemte vi for den. Vi kunde ikke komme længere den Gang. Derfor henstiller jeg nu, at vi søger at komme længere. Gør man det ikke nu, vil man sikkert efter Valgene komme længere; dette Krav bliver et godt Valgprogram for os, og jeg tror, det vil have Flertal i begge den nye Rigsdags Ting efter Valget og vil blive gennemført. Jeg tror, at det ærede Medlem og hans Parti vilde være nok saa vel tjente med allerede nu at tage en fredelig Forhandling op derom. Det var jo kun et Forsøg, og mislykkedes det, var der ikke andet at gøre end at vente.

Den højtærede Finansminister talte et Øjeblik vendt imod mig om Statslaanene og vilde hævde, at der var en Forskel mellem min Betragtning og den, som mit Partis ærede Ordfører har gjort gældende for en Del Aar siden. Jeg var ikke inde paa den Betragtning, hvorvidt Statslaan i en given Situation var forsvarligt eller ikke. Mine Ord var kun en forbigaaende Bemærkning, hvor jeg sagde, at den Krigsmerindtægtskat, vi har faaet, hvor Staten med et Pennestrøg i et Aar har faaet en Indtægtsforøgelse af 50 Mill. Kr., var et værdifuldt Præcedens; det var noget, man ikke før Krigen havde drømt om var muligt. Nu har vi set, at det er muligt. Man kan altid slutte fra Virkelighed til Mulighed. Nu har vi set det, og det sagde jeg var et værdifuldt Fortilfælde for Fremtiden. Jeg tror, vi er enige om, at det er ønskeligt saa vidt muligt at undgaa Statslaan, og kan vi tage Pengene ved en Skat, er det uendelig meget bedre end at tage dem ved et Laan, der skal amortiseres og forrentes. Derom kan der ingen Tvivl være. Jeg har selv stemt for Statslaan og kan i Fremtiden blive nødt til at gøre det igen. Statslaan som Kommunelaan kan selvfølgelig under visse Omstændigheder være nødvendige og forsvarlige, særlig hvor det drejer sig om Tilvejebringelse af Midler til produktive Formaal, som altsaa senere vil forrente sig. Til uproduktive Formaal har vi i alt Fald i Kommunalbestyrelsen, hvor jeg har siddet i en Række Aar, altid krympet os ganske overordentlig ved at optage Laan, og vi har kun været med dertil, naar der var den allerhaardeste Tvang til Stede. Jeg tror ogsaa, Staten skulde se helt at komme bort fra alt, hvad der hedder Statslaan til uproduktive Formaal og efterhaanden i øvrigt til alle Formaal. Nu har vi faaet denne Skat under Krigssituationen, og det kan ikke nægtes, at det er et værdifuldt Præcedens. Jeg var ikke, som den højt-